29.9.2023

LAUSUNTO

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

RE: Lausuntopyyntönne Verojaosto tiistai 03.10.2023 klo 10.30 / U 27/2023 vp / Lausuntopyyntö

Keskuskauppakamari kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan kunnioittaen seuraavaa.

Toimiva Unionin tulliliitto on tärkeä asia yritysten kilpailukyvyn kannalta. Tavoite, että Unionin tulliliittoa nykyaikaistettaisiin entistä selkeämmäksi, älykkäämmäksi ja turvallisemmaksi perustamalla sen toimintapa vahvasti digitaalisuuden ja tiedon tehokkaaseen hyödyntämiseen, osin toimintoja keskittämällä, on kannatettava. Uudistuksen aikataulu on kunnianhimoinen. Huolta aiheuttaa se, ehtivätkö jäsenvaltiot toteuttaa tarvittavat toimenpiteet aikataulun mukaisesti, ja miten yritykset ehtivät sopeutua muutokseen. On tärkeää, että tullireformissa tavoitellaan tullimenettelyiden yksinkertaistamista ja hallinnollisen taakan keventämistä. Uudistuksen keskiössä tulee olla ulkomaankaupan sujuvoittaminen, ei byrokratian lisääminen.

Kun luodaan uusi tulliviranomainen, on hyvä, että lainsäädäntöä sovellettaisiin kaikissa Unionin maissa samalla tavalla. Tuojan ja viejän uudelleen määritteleminen, niin että vastuut eri vaiheissa vientiä ja tuontia ovat selkeät, on tärkeää. Samalla on pidettävä huolta siitä, ettei hallinnollinen taakka kasva uuden viranomaisen myötä.

On todettava, että AEO-konseptissa on edelleen hiottavaa, jotta se toimisi yrityksiä palvelevasti. Tilanteessa, jossa AEO-konseptissa on yhä kehitettävää, huolta aiheuttaa siirtyminen heikosti toimivasta konseptista uuteen konseptiin (Trust and Check Trader). Kahden statuksen ylläpito ja valvonta lisäisi yritysten ja viranomaisten hallinnollista taakkaa.

EU:n tulliviranomaisella olisi lisäksi useita muita tehtäviä tullitoiminnan yhdenmukaisuuden ja tullikapasiteetin lisäämiseksi koko unionissa. Se tekisi EU-tason yhteistyötä muiden virastojen, toimielinten ja verkostojen, kuten Europolin, Euroopan raja- ja merivartioviraston (Frontex), Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tai Euroopan kemikaaliviraston kanssa. Pelkona on, että tämä johtaa yritysten velvoitteiden lisääntymiseen, ja siksi onkin tärkeää, ettei uudistus lisää tarpeettomasti viranomaisten valvontaa.

Tullidatakeskus on kiinnostava esitys ja konsepti. Tekoälyn käyttö voisi mahdollistaa hallinnollisen taakan vähentämisen. Tietoturvaan tulee kiinnittää erityistä huomiota, jos uudistuksella halutaan päästä suoraan yrityksen tietokantoihin, mikä on monella tapaa riskialtista. Tietojen salassapito tulisi varmistaa. Yritykset kantavat huolta myös siitä, miten inhimillisiä virheitä voidaan korjata, kun tiedot syötetään eri lähteistä ja eri toimijoiden toimesta. On ymmärrettävä myös, että annettavien tietojen määrä tulee pysyä kohtuullisena.

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

Aleksanterinkatu 17, PL 1000 | 00100 HELSINKI | +358 9 4242 6200
kauppakamari.fi

Henkilötietoja käsiteltäisiin unionin tietosuojalainsäädännön mukaisesti, toisin sanoen yleisen tietosuoja-asetuksen (EU) 2016/679, henkilötietojen käsittelyä unionin toimielimissä koskevan asetuksen (EU) 2018/1725 tai poliisi- ja rikosoikeusviranomaisia koskevan tietosuoja direktiivin (EU) 2016/680 säännösten mukaisesti kunkin soveltamisalalla. Henkilötietojen käsittelyssä tietojen salassapito tulee varmistaa.

EU:n tulliviranomaiselle olisi itsenäinen budjetti, joka koostuisi unionin yleisestä talousarviosta saatavista tuloista ja jäsenvaltioiden vapaaehtoisista rahoitusosuuksista. EU:n tulliviranomaisen olisi mahdollista saada tuloja myös unionin varainhoidon puiteasetuksen (EU) 2019/715 mukaisista rahoitusosuus- tai avustussopimuksista sekä EU:n tulliviranomaisen julkaisuista ja muista palveluista perittävistä maksuista. Toteamus muista palveluista perittävistä maksuista herättää kysymyksen, kuka maksaa nämä maksut, jotka eivät saisi koitua yritysten maksettaviksi.

Anne Hatanpää
Keskuskauppakamari
Yhteyspäällikkö

Hannele Visuri
Keskuskauppakamari
Kansainvälisen kaupan asiantuntija